

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

PHẢN ỨNG OXI HÓA – KHỬ

Để giải nhanh các dạng toán có liên quan đến phản ứng oxi hoá – khử chúng ta nên áp dụng định luật bảo toàn electron.

* *Nội dung của định luật bảo toàn electron:*

Trong phản ứng oxi hoá – khử, số mol electron do chất khử cho bằng số mol electron chất oxi hoá nhận.

$$\sum n_{e(\text{cho})} = \sum n_{e(\text{nhận})}$$

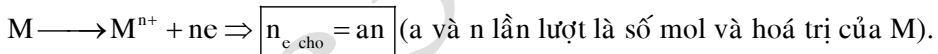
* *Lưu ý:*

- Trong một phản ứng hoặc một hệ phản ứng oxi hoá – khử, chúng ta cần quan tâm đến trạng thái oxi hoá ban đầu và cuối của một nguyên tố, không quan tâm đến các quá trình biến đổi trung gian.

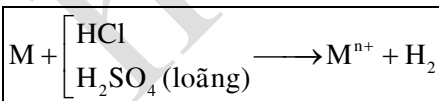
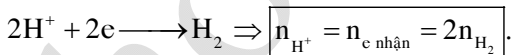
- Cần kết hợp với các phương pháp khác như phương pháp quy đổi, bảo toàn khối lượng, bảo toàn nguyên tố, bảo toàn điện tích để giải bài toán.

● *Dạng 1: Kim loại tác dụng với dung dịch HCl, H₂SO₄ (loãng)*

Kim loại bị oxi hoá:

⁺¹HCl, ⁺¹H₂SO₄ (loãng) thể hiện tính oxi hoá trên H⁺:

Theo định luật bảo toàn electron, ta có: $\boxed{an = 2n_{H_2}}$.

Lưu ý: Kim loại có nhiều hoá trị (Fe, Cr) khi tác dụng với HCl hoặc H₂SO₄ loãng chỉ đạt hoá trị thấp.

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Ví dụ 1: Hoà tan hoàn toàn 5,4 gam Al bằng dung dịch H_2SO_4 loãng, thu được V lít H_2 (ở đktc). Giá trị của V là

- A. 4,48.   B. 3,36.   **C. 6,72.**   D. 2,24.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 2 – THPT chuyên Đại học Vinh, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Bảo toàn electron: $\frac{5,4}{27} \cdot 3 = 2 \cdot \frac{V}{22,4} \Rightarrow V = 6,72 \text{ lít}$.

Ví dụ 2: Cho 10,0 gam hỗn hợp X gồm Fe và Cu phản ứng với dung dịch HCl loãng (dư), đến khi phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được 3,36 lít H_2 (đktc). Khối lượng Cu có trong 10,0 gam hỗn hợp X là

- A. 2,8 gam.   B. 5,6 gam.   **C. 1,6 gam.**   D. 8,4 gam.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 1 – THPT chuyên ĐHSPT Hà Nội, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Chỉ có Fe phản ứng với HCl, ta có: $2 \cdot n_{Fe} = 2 \cdot n_{H_2} = 2 \cdot \frac{3,36}{22,4}$

$\Rightarrow n_{Fe} = 0,15 \text{ mol} \Rightarrow m_{Cu} = 10 - 0,15 \cdot 56 = 1,6 \text{ gam}$.

Ví dụ 3: Cho 0,3 gam một kim loại hoá trị II phản ứng hết với dung dịch HCl, thu được 0,28 lít H_2 (đktc). Kim loại đó là

- A. Ba.   B. Ca.   **C. Mg.**   D. Sr.

(Đề Khảo sát chất lượng lần 1 – THPT chuyên Lam Sơn – Thanh Hoá, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Ta có: $\frac{0,3}{M} \cdot 2 = 2 \cdot \frac{0,28}{22,4} \Rightarrow M = 24 \Rightarrow M \text{ là Mg}$.

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Ví dụ 4: Cho 5,1 gam hai kim loại Mg và Al tác dụng với một lượng dư dung dịch HCl, thu được 5,6 lít khí H₂ (đktc). Tỷ lệ phần trăm theo khối lượng của Al trong hỗn hợp ban đầu là

- A. 52,94%.   B. 47,06%.   C. 32,94%.   D. 67,06%.**

Hướng dẫn giải

Đặt a và b lần lượt là số mol của Mg và Al, ta có:

$$\begin{cases} m_{\text{kim loại}} = 24a + 27b = 5,1 \\ \text{Bảo toàn electron: } 3a + 2b = 2 \cdot \frac{5,6}{22,4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,1\text{mol} \\ b = 0,1\text{mol} \end{cases}$$
$$\Rightarrow \%m_{\text{Al}} = \frac{0,1 \cdot 27}{5,1} \cdot 100\% = \boxed{52,94\%}$$

Ví dụ 5: Hoà tan 1,92 gam kim loại M (hoá trị n) vào dung dịch HCl và H₂SO₄ loãng (vừa đủ), thu được 1,792 lít khí H₂ (đktc). Kim loại M là

- A. Fe.   B. Cu.   C. Al.   D. Mg.**

Hướng dẫn giải

Bảo toàn electron, ta có:

$$\frac{1,92}{M} \cdot n = 2 \cdot \frac{1,792}{22,4} \Rightarrow M = 12n \Rightarrow \begin{cases} n = 2 \\ M = 24 \end{cases} \Rightarrow \boxed{\text{M là Mg}}$$

Ví dụ 6: Hỗn hợp X gồm Zn, Mg, Fe. Hoà tan hết 23,40 gam hỗn hợp X vào dung dịch HCl, thu được 11,20 lít khí (đktc). Để tác dụng vừa hết với 23,40 gam hỗn hợp X cần 12,32 lít khí clo (đktc). Khối lượng của Fe trong hỗn hợp là

- A. 8,4 gam.   B. 11,2 gam.   C. 2,8 gam.   D. 5,6 gam.**

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 2 – THPT chuyên Khoa học tự nhiên, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

• Mg và Zn đều bị HCl và Cl₂ oxi hoá đến mức +2.

• Fe bị HCl oxi hoá đến $\overset{+2}{\text{Fe}}$; bị Cl₂ oxi hoá đến $\overset{+3}{\text{Fe}}$.

Đặt a là tổng số mol của Mg và Zn; b là số mol của Fe, bảo toàn electron ta có:

$$\begin{cases} 2a + 2b = 2 \cdot n_{\text{H}_2} \\ 2a + 3b = 2 \cdot n_{\text{Cl}_2} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2a + 2b = 1 \\ 2a + 3b = 1,1 \end{cases} \Rightarrow b = 0,1 \Rightarrow \boxed{m_{\text{Fe}} = 5,6 \text{ gam}}$$

Ví dụ 7: Chia hỗn hợp hai kim loại A, B có hoá trị không đổi thành hai phần bằng nhau. Phần 1 hoà tan hết trong dung dịch HCl, thu được 1,792 lít khí H₂ (đktc). Phần 2 nung trong oxi, thu được 2,84 gam hỗn hợp các oxit. Khối lượng hai kim loại trong hỗn hợp đầu là

- A. 1,56 gam.   **B. 3,12 gam.**   C. 2,2 gam.   D. 1,8 gam.

Hướng dẫn giải

Ta có: $m_{\text{kim loại}} = m_{\text{oxit}} - m_{\text{O}_2}$.

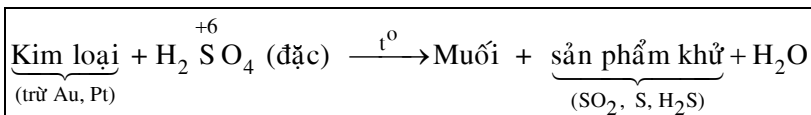
Vì A và B có hoá trị không đổi nên $\sum n_{\text{c cho (phần 1)}} = \sum n_{\text{c cho (phần 2)}}$

$$\Rightarrow \sum n_{\text{c nhận (phần 1)}} = \sum n_{\text{c nhận (phần 2)}} \Rightarrow 2n_{\text{H}_2} = 4n_{\text{O}_2} \Rightarrow n_{\text{O}_2} = \frac{1}{2} \cdot 0,08 = 0,04 \text{ mol}$$

$$\Rightarrow m_{\text{kim loại}} = 2 \cdot (2,84 - 0,04 \cdot 32) = \boxed{3,12 \text{ (gam)}}$$

• Dạng 2: Kim loại tác dụng với dung dịch H₂SO₄ (đặc)

* H₂SO₄ đặc: tính oxi hoá thể hiện ở $\overset{+6}{\text{S}}$

* Các quá trình khử $\overset{+6}{\text{S}}$

Quá trình khử	Mối liên hệ	n _e nhận
---------------	-------------	---------------------

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

	$n_{\text{H}_2\text{SO}_4}$ VỚI $n_{\text{sản phẩm}}$ khử	
$4\text{H}^+ + \text{SO}_4^{2-} + 2\text{e} \longrightarrow \text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2n_{\text{SO}_2}$	$n_{\text{e nhận}} = 2n_{\text{SO}_2}$
$8\text{H}^+ + \text{SO}_4^{2-} + 6\text{e} \longrightarrow \text{S} + 4\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 4n_{\text{S}}$	$n_{\text{e nhận}} = 6n_{\text{S}}$
$10\text{H}^+ + \text{SO}_4^{2-} + 8\text{e} \longrightarrow \text{H}_2\text{S} + 4\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 5n_{\text{H}_2\text{S}}$	$n_{\text{e nhận}} = 8n_{\text{H}_2\text{S}}$

* Lưu ý:

- Kim loại có nhiều hoá trị (Fe, Cr) khi phản ứng với H_2SO_4 đặc sẽ đạt hoá trị cao.
- Fe, Al, Cr không phản ứng với H_2SO_4 (đặc, nguội) do bị thụ động hoá.

Ví dụ 8: Cho 9,2 gam hỗn hợp gồm Zn và Al phản ứng hoàn toàn với lượng dư dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng thu được 5,6 lít khí SO_2 (ở đktc, là sản phẩm khử duy nhất). Khối lượng Al có trong hỗn hợp là

- A. 2,7 gam.   B. 5,4 gam.   C. 8,1 gam.   D. 6,75 gam.**

Hướng dẫn giải

Đặt a và b lần lượt là số mol của Zn và Al, ta có:

$$\begin{cases} 65a + 27b = 9,2 \\ \text{Bảo toàn electron: } 2a + 3b = 2 \cdot \frac{5,6}{22,4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,1 \\ b = 0,1 \end{cases} \Rightarrow \boxed{m_{\text{Al}} = 2,7 \text{ gam}}$$

Ví dụ 9: Hoà tan hoàn toàn 0,756 gam kim loại M bởi lượng dư dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng thu được 2,688 gam khí SO_2 (là sản phẩm khử duy nhất). M là

- A. Fe.   B. Cu.   C. Zn.   D. Al.**

Hướng dẫn giải

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

$$\text{Bảo toàn electron: } n \cdot \frac{0,756}{M} = 2 \cdot \frac{2,688}{64} \Rightarrow M = 9n \Rightarrow \begin{cases} n = 3 \\ M = 27 (\text{Al}) \end{cases}$$

Ví dụ 10: Cho m gam Fe tác dụng với lượng dư dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng thu được 3,36 lít khí SO_2 (ở đktc, là sản phẩm khử duy nhất). Giá trị của m là

- A. 16,8.   B. 8,4.   C. 5,6.   D. 3,2.

Hướng dẫn giải

$$\text{Bảo toàn electron: } 3 \cdot \frac{m}{56} = 2 \cdot \frac{3,36}{22,4} \Rightarrow m = 5,6 \text{ gam}$$

Ví dụ 11: Cho 18,4 gam hỗn hợp Zn và Al tác dụng với lượng dư dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng thu được 11,2 lít khí SO_2 (ở đktc, là sản phẩm khử duy nhất). Phần trăm khối lượng của Zn trong hỗn hợp ban đầu là

- A. 70,65%.   B. 29,35%.   C. 45,76%.   D. 66,33%.

Đặt a và b lần lượt là số mol của Zn và Al, ta có:

$$\begin{cases} 65a + 27b = 18,4 \\ \text{Bảo toàn electron: } 2a + 3b = 2 \cdot \frac{11,2}{22,4} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = 0,2 \\ b = 0,2 \end{cases} \Rightarrow \%m_{\text{Zn}} = 70,65\%$$

Ví dụ 12: Để hoà tan hết 11,2 gam Fe cần tối thiểu dung dịch chứa a mol H_2SO_4 đặc, nóng tạo sản phẩm khử duy nhất là SO_2 . Giá trị của a là

- A. 0,45.   B. 0,4.   C. 0,6.   D. 0,2.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 4 – THPT chuyên Khoa học tự nhiên, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Vì dùng lượng tối thiểu H_2SO_4 đặc, nóng nên sau phản ứng toàn bộ Fe^{3+} sẽ phản ứng với Fe để tạo ra Fe^{2+} .

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Bảo toàn electron: $2.n_{\text{Fe}} = 2.n_{\text{SO}_2} \Rightarrow n_{\text{SO}_2} = 0,2\text{mol}$

$\Rightarrow n_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 2.n_{\text{SO}_2} = 0,4\text{mol} \Rightarrow \boxed{a = 0,4}$.

Ví dụ 13: Cho 0,01 mol một hợp chất của sắt tác dụng với lượng dư dung dịch H_2SO_4 đặc, nóng, thoát ra 0,112 lít (đktc) khí SO_2 (là sản phẩm khử duy nhất). Công thức của hợp chất đó là

A. FeCO_3 .

B. FeS_2 .

C. FeS .

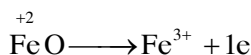
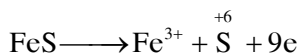
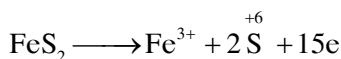
D. FeO .

Hướng dẫn giải

Vì sau phản ứng chỉ thu được SO_2 nên ta loại phương án A (do tạo ra CO_2).

Ta có: $n_e \text{ nhận} = 2.0,005 = 0,01 \text{ mol}$, suy ra $n_e \text{ cho} = 0,01 \text{ mol}$.

Xét các quá trình oxi hoá:

Chỉ có 0,01 mol FeO mới cho 0,01 mol electron.

Ví dụ 14: Cho 1,44 gam hỗn hợp gồm kim loại M và oxit của nó là MO , có số mol bằng nhau, tác dụng hết với H_2SO_4 đặc, đun nóng. Thể tích khí SO_2 (đktc) thu được là 0,224 lít. Kim loại M là

A. Cu.

B. Fe.

C. Al.

D. Zn.

Hướng dẫn giải

Loại phương án C vì oxit của Al không thể có dạng MO .

Xét trường hợp M chỉ có hoá trị II, bảo toàn electron ta có:

$$2.n_M = 2.n_{\text{SO}_2} \Rightarrow n_M = n_{\text{MO}} = 0,01\text{mol}$$

$$\Rightarrow 0,01.(2M + 16) = 1,44 \Rightarrow M = 64 \Rightarrow \boxed{M \text{ là Cu}}$$

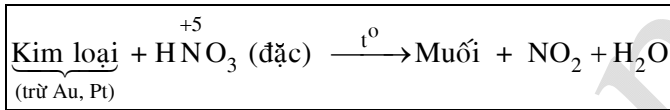
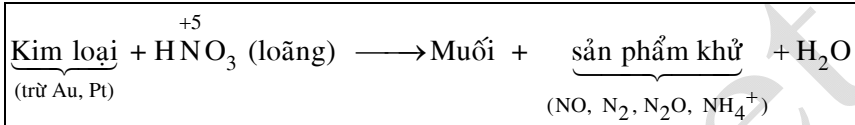
Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Xét trường hợp M là Fe, ta có: $n_{\text{Fe}} = n_{\text{FeO}} = \frac{1,44}{56 + 72} = 0,01125\text{mol}$

$\Rightarrow n_{\text{e cho}} = 0,1125(3 + 1) = 0,045\text{mol} > n_{\text{e nhận}} = 0,02\text{mol}$, vậy loại trường hợp này.

• Dạng 3: Kim loại tác dụng với dung dịch HNO₃

* HNO₃ thể hiện tính oxi hoá ở N⁺⁵.

* Các quá trình khử N⁺⁵

Quá trình khử	Mối liên hệ n_{HNO_3} với $n_{\text{sản phẩm}}$ khử	Ne nhận
$2\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 1\text{e} \longrightarrow \text{NO}_2 + \text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HNO}_3} = 2n_{\text{NO}_2}$	$n_{\text{e nhận}} = n_{\text{NO}_2}$
$4\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 3\text{e} \longrightarrow \text{NO} + 2\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HNO}_3} = 4n_{\text{NO}}$	$n_{\text{e nhận}} = 3n_{\text{NO}}$
$10\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{N}_2\text{O} + 5\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HNO}_3} = 10n_{\text{N}_2\text{O}}$	$n_{\text{e nhận}} = 8n_{\text{N}_2\text{O}}$
$12\text{H}^+ + 2\text{NO}_3^- + 10\text{e} \longrightarrow \text{N}_2 + 6\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HNO}_3} = 12n_{\text{N}_2}$	$n_{\text{e nhận}} = 10n_{\text{N}_2}$
$10\text{H}^+ + \text{NO}_3^- + 8\text{e} \longrightarrow \text{NH}_4^+ + 3\text{H}_2\text{O}$	$n_{\text{HNO}_3} = 10n_{\text{NH}_4^+}$	$n_{\text{e nhận}} = 8n_{\text{NH}_4^+}$

* **Lưu ý:**

- Các kim loại Fe, Cu, Ag chỉ khử HNO₃ loãng đến NO.

- Các kim loại Mg, Al, Zn khi phản ứng với HNO₃ loãng ngoài tạo ra NO còn có thể tạo ra các sản phẩm khử khác như N₂, N₂O và NH₄NO₃.

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

- Kim loại có nhiều hoá trị (Fe, Cr) khi phản ứng với HNO_3 sẽ đạt hoá trị cao.

- Fe, Al, Cr không phản ứng với HNO_3 (đặc, nguội) do bị thụ động hoá.

Ví dụ 15: Hoà tan hoàn toàn 6,4 gam Cu bằng dung dịch HNO_3 (dư), thu được x mol NO_2 (là sản phẩm khử duy nhất của N^{5+}). Giá trị của x là

- A. 0,25.   B. 0,15.   **C. 0,2.**   D. 0,10.

(Đề Khảo sát chất lượng lần 1 – THPT chuyên Lam Sơn – Thanh Hoá, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Bảo toàn electron, ta có: $2 \cdot \frac{6,4}{64} = x \Rightarrow x = 0,2$.

Ví dụ 16: Cho m gam Fe tác dụng với lượng dư dung dịch H_2SO_4 loãng tạo 1,792 lít khí (đktc). Cũng cho m gam Fe tác dụng với lượng dư dung dịch HNO_3 loãng thì thấy thoát ra V lít khí (đktc) khí NO. Giá trị V là

- A. 1,792 lít**   B. 1,195 lít   C. 4,032 lít   D. 3,36 lít

Hướng dẫn giải

Bảo toàn electron, ta có: $\begin{cases} 2n_{\text{Fe}} = 2n_{\text{H}_2} \\ 3n_{\text{Fe}} = 3n_{\text{NO}} \end{cases} \Rightarrow n_{\text{NO}} = n_{\text{H}_2} \Rightarrow V_{\text{NO}} = V_{\text{H}_2} = 1,792 \text{ (lít)}$.

Ví dụ 17: Hoà tan m gam hỗn hợp FeO, $\text{Fe}(\text{OH})_2$, FeCO_3 và Fe_3O_4 (trong đó Fe_3O_4 chiếm 1/3 tổng số mol hỗn hợp) vào dung dịch HNO_3 loãng (dư), thu được 8,96 lít (đktc) hỗn hợp gồm CO_2 và NO (sản phẩm khử duy nhất của N^{5+}) có tỉ khối so với H_2 là 18,5. Số mol HNO_3 phản ứng là

- A. 1,8.   **B. 3,2.**   C. 2,0.   D. 3,8.

(Đề thi THPT Quốc gia – Bộ Giáo dục và Đào tạo, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Truy cập website: hoc360.net để tải tài liệu đề thi miễn phí

Đặt x và y lần lượt là số mol của CO_2 và NO , ta có:

$$\begin{cases} x + y = 0,4 \\ 44x + 30y = 0,4 \cdot 2 \cdot 18,5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = 0,2 \\ y = 0,2. \end{cases}$$

Bảo toàn electron, ta có: $1 \cdot n_{\text{Fe}^{+2}} = 3 \cdot n_{\text{NO}} \Rightarrow n_{\text{Fe}^{+2}} = 0,6 \text{ mol}$.

Vì $n_{\text{Fe}^{+2}} = n_{\text{hh}} = 0,6 \text{ mol} \Rightarrow n_{\text{Fe}_3\text{O}_4} = 0,2 \text{ mol}$.

Bảo toàn nguyên tố Fe và N, ta có:

$$\begin{cases} n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} = \sum n_{\text{Fe}} = 0,4 + 3 \cdot 0,2 = 1 \text{ mol} \\ n_{\text{HNO}_3} = 3 \cdot n_{\text{Fe}(\text{NO}_3)_3} + n_{\text{NO}} = 3 \cdot 1 + 0,2 = \boxed{3,2 \text{ mol}}. \end{cases}$$

Ví dụ 18: Hoà tan hoàn toàn 7,5 gam hỗn hợp gồm Mg và Al bằng lượng vừa đủ V lít dung dịch HNO_3 1M. Sau khi các phản ứng kết thúc, thu được 0,672 lít N_2 (ở đktc) duy nhất và dung dịch chứa 54,9 gam muối. Giá trị của V là

A. 0,72.

B. 0,65.

C. 0,70.

D. 0,86.

(Đề thi thử THPT Quốc Gia lần 2 – THPT Chuyên Đại học Vinh, năm 2016)

Hướng dẫn giải

Nếu sản phẩm khử không có NH_4NO_3 , ta có:

$$m_{\text{muối}} = 7,5 + 62 \cdot 10 \cdot \frac{0,672}{22,4} = 26,1 \text{ gam} < 54,9 \text{ gam}.$$

Vậy phản ứng có tạo ra NH_4NO_3 . Đặt x là số mol NH_4NO_3 , ta có:

$$m_{\text{muối}} = 7,5 + 62 \cdot (10 \cdot 0,03 + 8x) + 80x = 54,9 \Rightarrow x = 0,05$$

$$\Rightarrow n_{\text{HNO}_3} = 12 \cdot n_{\text{N}_2} + 10n_{\text{NH}_4\text{NO}_3} = 12 \cdot 0,03 + 10 \cdot 0,05 = \boxed{0,86 \text{ mol}}.$$

Ví dụ 19: Hoà tan hoàn toàn 12 gam hỗn hợp Fe, Cu (tỉ lệ mol 1:1) bằng axit HNO_3 , thu được V lít (ở đktc) hỗn hợp khí X (gồm NO và NO_2) và dung dịch Y (chỉ chứa hai muối và axit dư). Tỉ khối của X đối với H_2 bằng 19. Giá trị của V là